DUEVENNEN

Tidskrift for Norsk Rasedueforbund

Nr. 4 – 2019

80-årgang

NRF lokalforeninger

Aust-Agder Rasedueforening
Formann Kenneth Knutsen
Kirkevn. 65, 4817 His
Tlf. 402 96 948
E-post: kurtjohandalen@gmail.com

Bergens Praktdueforening
Formann Melheim, Arne
Gjerdehaugene 22
5174 MATHOPENE
Tlf. 92 41 29 59
E-post: amelhe@online.no

Haugesund Rasedueforening
Formann Hans Petter Nernes
Skrevegen 398, 5541 Kolnes
Tlf. mob: 4801 9001
E-post: hp@nernes.co

Rasedueforeningen Bergen
Formann Jan Heldal
Dyngelandsveien 111B,
5226 Nesttun, Tlf. mobil: 930 40 606
E-post: jan.heldal@broadpark.no

Stavanger og Jæren Rasedueforening
Formann Lars Erik Bentzen
Gamle Heastnesvei 21, 4372 Egersund
Tlf. mobil: 922 02 815
E-post: larsbent@hotmail.no

Østfold Rasedueforening
Formann Ole Gunnar Torp
Haldenveien 310, 1890 Rakkestad
Mobil. 934 01 061
E-post: ole.torp1962@gmail.com

Rase og Flyvedue Foreningen NOR
Formann Geir Rune Eriksen
Granstien 34 A
4352 Klepp
Tlf . 51 42 10 40
E-post: geir.rune.eriksen@choice.no

Innhold

Leder 1
Norsk Tomlerklubb treff..... 7
Mønstring av årets avl 2019 i ØRF. 9
Foreningsaktivitet SJRF. 10
En legende innen dueoppdrett fyller 85 år..... 11
Dommerkritikker etter Høstutstillingen i Haugesund. 12
Tysk Modeneser og Engelsk Modena hos Jan Oksnes 22
Norsk Mefikk 24

Forsidebilde:

Best i motsatt kjønn på HU 2019.

Engelsk Modena sort, Bjørn Olsen

Foto: Per Nielsen

Norsk Rasedueforbund

Formann:
Hans Petter Nernes
Skrevegen 398, 5541 Kolnes
Tlf. 480 19 001
E-post: hp@nernes.com

Kasserer:
Gunnar Brandal
Rehaugvegen 17, 4262 Avaldsnes
Tlf. 971 77 204
E-post: gunnar.brandal@haugnett.no

Styremedlem:
Svein Harald Vikse
Nerheimsvegen 49, 5580 Ølen
Tlf. 404 06 326
E-post: shvikse@gmail.com

Styremedlem:
Nina Solbjørg
Kvassåsbakken 6,
4380 HAUGE I DALANE
Tlf. 92454624
E-post: ninasolbj@hotmail.no

Internasjonal kontakt:
Jan Heldal
Dyngelandsveien 111B,
5226 Nesttun
E-post: jan.heldal@broadpark.no

Redaktør:
Paul-G. Scholz
Rosslandsvegen 1074,
5918 Frekhaug
Tlf. 920 58 199
E-post: paul@scholz.no

Dommerringen:

Formann:
Formann Jan Oksnes
Stordalsvn.19, 5521 Haugesund
Tlf. mob: 980 45 794
E-post: jan.oksnes@gmail.com

Leder

2019 må vel kunne kalles ett godt Rasedueår for oss.
Det begynte med en meget godt gjennomført Landsutstilling på Sola,- stand på Dyr for alle messen, der ØRF tok på seg ett stort arbeid.

Godt besøkte og vellykkede Tomler, og Hønseduetreff.

Godkjennelse av vår Norske Mefikk fra Europaforeningen – dette er en anerkjennelse av avlsarbeidet som er utført i ØRF av Cate Iris og Bjørn Carlo.
Sistnevnte har også lagt ned ett betydelig arbeid med Norsk Raseduesports historie til glede for oss alle.

Nå sist arrangerte HRF Høstutstillingen med overraskende 400 duer, mange besøkende og god stemning.

God aktivitet skulle tilsi stigende medlemstall, men dessverre blir vi færre for hvert år, og det ser ut til å vedvare. Desto viktigere blir det å holde sammen, la vennskap og kameratskap stå i fokus – da vil også dueinteressen få næring og gi gode stunder og inspirasjon til videre avl.

Jeg tenker ofte på `pionerene`som startet Norsk Rasedueforbund. Fra den spede begynnelsen før krigen og frem til i dag ligger det utrolig mye frivillig arbeid blant de tillitsvalgte. Uten deres innsats hadde vi ikke vært der vi er i dag, med ett velfungerende Norsk Rasedueforbund.

Vi må ivareta denne arven og LU på Sola blir neste trinn. La oss møtes her og gi det nye tiåret 2020 en god start.

Enn så lenge – God Jul og Godt Nyttår.

Svein Harald

Enkel genetikk og fargelære hos duer

Av Nina Solbjørg

Som de fleste kjenner til har duer 3 grunnfarger, - som er blå (kalles også viltfarge eller genetisk «+»), askerød (dominant rød/ B^A) samt brun (b). Av disse 3 fargene er askerød den mest dominante, og brun den mest ressesive. Man skiller gjerne mellom sex-linkede fargegen og ikke-sex-linkede fargegen, som ganske enkelt betyr at man kan skille enkelte hanner og hunner allerede som nyklekkede eller reirunger ut ifra hvilken farge de viser.

I tillegg er det viktig å forstå at hannen bærer 2 fargegen (homozygot), mens hunnen bare har 1 fargegen(hemizygot).

Se på svartfargen i den hvite halen på bildet. Allerede som 14 dager gammel vet du at dette er en 1,0.

Dette forteller oss at det ikke er likegyldig om det er hannen eller hunnen som bærer den mest dominerende fargen hvis det er ønske om å avle en spesifikk farge i første generasjon. Hvis man setter sammen en 1,0 askerød og en 0.1 blå, vil alle ungene i første generasjon være askerøde, uansett kjønn. Samme gjelder om man setter en 1,0 askerød og en 0,1 brun som vil gi askerøde unger i første generasjon, eller en 1,0 blå og en 0,1 brun som vil gi alle blå farge i første generasjon.

Dvs at hvis det er hannen som bærer den mest dominante fargen, vil alle ungene i kullet få samme farge som sin far. Hvis han er homozygot (arvet samme farge fra både far og mor) vel å merke.

Setter man derimot en hann med en mindre dominant farge sammen med en hunn med mer dominant farge, vil alle hunn-ungene i kullet arve den mindre dominante fargen fra far (sex-link), mens alle hann-ungene i kullet vil arve den mer dominante fargen fra mor, og bære sin fars mindre dominante farge «skjult».

Grunnen til dette er som sagt at alle hanner har to farge-gen, hvor han arver ett gen fra både sin far og sin mor. Han har derfor en dominant farge, f.eks askerød, som vises som fargen på dua, og en «skjult» farge som er den mindre dominante, f.eks blå. Selv om fargen er skjult ved at det er den askerøde fargen som viser, vil den som regel alltid vise sorte eller brune prikker eller små flekker i det askerøde, først og fremst i halefjørene.

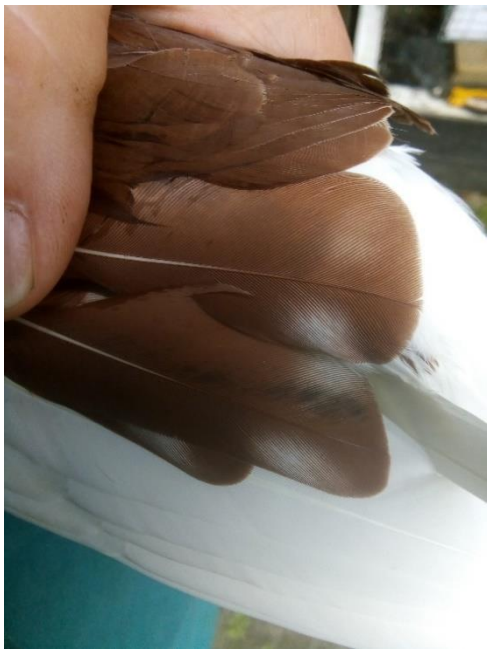

Bilde av askerød 1,0 som avslører at han bærer svart eller kite skjult.

Dette er et ganske sikkert tegn på at det er en hann hvor fenotypen (hva øyet oppfatter) er

en askerød, mens genotypen (de faktiske genene) gir anlegg for å lage blå hunner i neste generasjon, og evt. blå hanner om den settes i par med en blå eller brun hunn. Det skjer dog til tider at også askerøde hunner kan få disse små prikkene med overskuddsfarge, og hanner som er homozygot askerød har alt fra grå til rødbrune prikker/flekker. Som regel vil hannen sine prikker/flekker være større enn hunnens.

Hunnen derimot,- arver kun ett fargegen (hemizygot), og dette kommer fra far. Det er dette som gjør at man kan med 100 % sikkerhet si at en blå unge etter en blå (ressesiv) 1.0 og en askerød (Dominant) 0,1 alltid er en hunn. (sex-link)

Så er det noen som opplever å få røde unger etter et svart eller blått par. Dette skulle jo ikke kunne gå an ifølge fasiten ovenfor? Da skal man vite at det finnes et gen for dominant rød (askerød) og et gen for ressesiv rød, som forøvrig oppfører seg likt som ressesiv hvitt. Hvitt er ingen farge i seg selv, men den dekker over en farge. Dvs at under en hvit ressesiv ligger det en eller annen farge skjult. Og er det en hann i tillegg, vil/kan begge fargegenene være skjult. Og selvsagt kan det også være at dua bærer dilute i tillegg, noe som åpner for blekede varianter også. Det samme skjer hvis dua har genet for ressesivt rød. Dua vil se rød ut, men den kan være hva som helst annet under rødfargen.

Det finnes flere metoder for å kjønnsbestemme unger som nyklekket. Genet «dilute» fortynner fargen på dua, slik at en blå vil gi sølv, askerød blir til askegul, brun blir til khaki og svart blir til dun. Det finnes flere gen som kan tynne ut fargen på dua, men dilute er det vanligste.

Dilute (d) ligger linket til farge-genet, og arver derfor likt som grunnfargene gjør og er dermed også sex-linket. Har du en blå 1,0 som bærer dilute skjult, (fenotypen fremstår ikke som sølv-farget,) kan den – sammen med en blå 0.1 få sølvfargede unger, som alle må være hunner (sex-link).

Eller f.eks ved en variant som ikke bærer dilute skjult – en 1,0 askegul (ressesiv) og en 0,1 askerød (Dominant), vil alle unger med dilute-gen – de som er gule, -være hunner (sex-link). Er kombinasjonen derimot omvendt, vil alle unger i første generasjon være askerøde, men alle hanner vil bære dilute-genet arvet fra mor skjult og kunne gi dette videre til hunn-unger i neste generasjon (sex-link). Hann-unger kan også arve genet, men da bære det skjult. Setter man sammen askegul både hann og hunn, vil alle ungene bære dilute, og være fortynnet. Kombinerer man dette med en blå hunn, vil man også kunne få sølv-fargede hunner i neste generasjon, eller dun / khaki ved å sette sammen med hhv svart eller brun hunn (sex-link).

Dilute-genet avslører seg allerede som nyklekket, da det gir en due-unge så godt som helt uten dun. I tillegg har de lyse nebb og tær. Lyse/kjøttfargede nebb/tær har for øvrig sitt eget gen, «Smokey», så selv om dua har lyst nebb betyr det ikke nødvendigvis at den er dilute.

Det finnes 3 kjente gen som fortynner fargen, og disse blir kalt dilute (d), pale (dp) og extreme dilute/ ecru (d^{ex}). Genet er ressesivt.

Akkurat som det finnes gen for å få en lysere farge, finnes det også gen som gir en mørkere farge. Nå er vi over på gen som ikke er sex-linket, det vil si at det kan arves fra både far og

mor, som igjen vil si at det har større effekt i dobbel dose.

Det mest vanlige genet her er Dirty (V). Dirty er et dominant gen og har derfor Stor bokstav i betegnelsen sin. De ressesive genene har liten bokstav. Dirty har betegnelsen sin fra det tyske ordet Verdunkel. Dirty gir svarte bein som reir-unger, men vil gradvis blekes vekk og dua har normalfargede bein som voksen. Dvs at det kan være lurt å notere seg dette når ungene er små, for det er ikke alle kombinasjoner med Dirty som er like heldige. Dirty sammen med svart vil kunne gi en mer intens og dyp svartfarge. Den kan på askerøde også gi en dypere farge, eller se «skitten» ut hvis man er uheldig.

Et annet gen som påvirker fargetonene er Sooty (So). Sooty er et dominant gen, og dvs at du bør være varsom med hvordan du bruker det. Det viser seg ofte ikke før etter første muting, og fargen øker etter hvert som dua blir eldre. På en blå Grizzle (G) f.eks, vil den kunne gi meget pene sentrerte flekker, på en askerød båndet vil den gjerne se ut som en dårlig check, eller evt dekke hele dua slik at dua som opprinnelig ble født som f.eks blå ser svart ut. Sooty sammen med alle ensfargede duer kan være en fordel og gi en mer intens og dyp farge.

1,0 blå med bånd. Sooty gjør at han nesten fremstår som en check. Han får kraftigere og flere flekker etter hvert som han blir eldre.

Han har arvet Sooty etter sin far, den askerøde på bildet. Han bærer også Dirty, som gir han en mørk gråaktig blåfarge. Han har genet homozygot, altså arvet fra både far og mor. Bildet er av en F2 etter 1,0 Fransk Sottobanca x F1 0,1 Modena/Fransk Sottobanca

Et annet gen som påvirker intensiteten og nyansen i fargen er Spread (S). Spread tar fargen fra halebåndet, og sprer dette over resten av dua slik at den blir ensfarget. Er genet tilstede dobbelt (homozygot) i dua, vil den dekke bedre over og gi en mørkere nyanse. En blå grunnfarge vil da bli til svart, en askerød grunnfarge kan bli alt fra grått til dyp rød, og en brun grunnfarge vil gi en brun due. Homo Spread vil også dekke over tegningen til dua, og skjule om det er en check eller båndet variant, mens man ved Hetero Spread kan skimte tegningen under.

Det sies at en farge aldri kan bli bedre enn den hannen bærer, men det er en sannhet med modifikasjoner. Alle farger som blandes vil sette preg på fargenyansen. Hvis du f.eks har en Askerød hann som bærer Dilute-gen, altså anlegg for gult, vil denne være lysere rød enn en tilsvarende hann som ikke bærer blekegenet. Har du en Askerød hann som bærer Svart eller Kite skjult, vil denne være mørkere på fargen, noen ganger får dua også et blålig skjær på resten av kroppen. Det kan være lurt å holde fargene rene, men for å intensivere fargene er man til tider nødt til å forbedre f.eks gult med å tilsette rødt.

De beste gule Norske Mefikk Petentene som blir avlet hos meg kommer fra en rød hann som får trekk på fargen fordi den ikke er så mørk som ønskelig, og en hvit hunn som skjuler at hun egentlig er gul. De gir gule i begge kjønn.

Bilde av en 0.1 Kite

I min avl har jeg begynt å sette mer og mer pris på kiter (K), da de tilfører mye fargestoff på både røde og til tider også svarte duer. En Kite er en blå/svart farget due hvor bronse skinner igjennom. Hos English Shortface blir fargen nøye beskrevet i standarden. Bronse kan man få av mange forskjellige gener, og kan være både spennende og frustrerende å jobbe med. Det er minst 7 kjente gen for bronse, og man er fremdeles usikker på hvordan de påvirker og viser seg sammen og i samspill med andre farge-gen.

Bilde av en sulphur, som er en dilute Kite. Hun er mye lysere i virkeligheten enn bildet viser.

Den mest kjente bronsen er gjerne den som ofte kalles Modena-bronse eller Toy Stencil-complex. Det menes at dette genet består av minst 2 forskjellige bronse-gen som omtales som Toy Stencil 1(Ts1) og Toy Stencil 2 (Ts2).

Disse to, sammen med Toy Stencil 3 (Ts3), oriental stencil/frill stencil (fs) samt Spread, kan lage laserte varianter.

Er genet homozygote (dobbelt) vil bronsefargen gjøres om til hvitt. Det er slik de hvite båndene på f.eks blå duer kan oppstå. Det er også det samme gen-komplekset som lager laserte duer hos f.eks Gammel orientaleren.

Bilde av F1 bronsefarget lasert 1,0. Merk at den er heterozygot toy stencil-complex

F2 1,0 etter F1 1,0 Norsk Mefikk x Gml Orientalsk og F1 0,1 Norsk Mefikk x Gml Orientalsk

Bilde under muting av den på forrige bilde som skifter til hvitt. Denne er homo toy stencil-complex.

Hvis du setter sammen en båndet Grizzle (G) sammen med Spread (S) vil du få Pseudo-tiger (Pst), en etterligning av Tigret ($G^{T)}$.

Rød Pseudo-tigret F1 etter 1,0 Fransk Sottobanca askerød grizzle med bånd og en 0,1 Norsk Mefikk kite. Legg merke til den gråsvarte fargen på beina som liten. Dette antyder at han bærer Dirty i heterozygot form. I dobbel dose ville de vært mye mørkere på fargen.

Setter du en Grizzle sammen med en Kite Spread, vil du også få en blå bronse grizzle, som er oppskriften til «Tortoise-shell». Toy Stencil-komplekset lar seg ikke dekke over av Spread, og varianten vil derfor skinne igjennom.

Due avlet frem av Rainer Dammers

For øvrig har jeg lagt merke til at en askerød hann som er split for en mindre dominant farge, oftest gir den mindre dominante fargen videre til sine avkom, uavhengig av kjønn. Dvs. at ved å sette sammen en Askerød hann split for blå sammen med en Askerød hunn, svært sjelden gir homozygote Askerøde hanner, og at over gjennomsnittlig alle hunner som blir født bærer blått.

Håper dette var nyttig,
Nina

Tomlerklubbens årsmøte blir avholdt i forbindelse med LU på Sola.

Lørdagen skulle vel være det mest passende.

Tid og sted blir opplyst på bur nr.1

På agendaen står følgende:

Åpning v/formann.

Siden sist : Tomlertreffet – Høstutstillingen.
Regnskap av kasserer.
Dommere til kommende HU og LU.
Valg : Kasserer er på valg.
Eventuellt.

Gunnar og Svein H

Norsk Tomlerklubb treff.

Av Jan Heldal – foto Hans Petter Nernes

Treffet fant sted i HRFs klubbhus i Haugesund 4. oktober og 11 interesserte hadde møtt fram.

Formannen, Svein Harald Vikse, ønsket velkommen til de fremmøtte som var fra RFB i nord til SJRF i sør.

Det er trist å konstatere at rasen nå har sitt tyngdepunkt på Vestkysten og at den ellers i landet er blitt en sjeldenhet.

Gledelig derimot var det at en av nestorene i rasen, Yngve Øvstedal, deltok på møtet og hadde tatt med et par blå.

Det var forøvrig 6 oppdrettere som hadde tatt duer med. Disse ble satt opp puljevis i et romslig bur på møtebordet der alle kunne vurdere dyrene på kort avstand.

Dette ga anledning til interessante observasjoner og kommentarer av duer som hadde alt fra muligheter i videre avl til topp karakterer på kommende utstillinger.

Av områder som krever spesiell oppmerksomhet ble fargen på iris nevnt. Denne skal være hvit og så ren som mulig og her var det tydelig store variasjoner.

Fjærlengden i krone og rosetter ble også diskutert. Dersom fjærene er for korte gir dette en for lav og "knapp" krone.

Svein Harald så gjerne at kronen strekker seg fremover mot øyenringen, noe forsamlingen ikke sa seg uenig i.

Denne måten å vurdere NT på med bokstavelig talt duen i sentrum og mulighet for å sammenligne flere individer er givende og har dessuten underholdningsverdi.

Det ble ikke noen auksjon denne gangen til tross for at det ble mer enn antydet at det var interesse for å kjøpe.

Norsk Tomler på sitt beste er en rasepreget og svært tiltalende due som også er full av liv på slaget. Normalt klekkes det to friske unger som med ganske ukompliserte strategier vokser godt og er motstandsdyktig mot sykdom.

Årets treff var etter mitt syn et av de beste vi har hatt med god tone og saklige diskusjoner.

En stor takk til Gunnar Brandal som stod for arrangementet fra A til Å. Gunnar ordnet til og med strøm til referents bil. Med slike kvaliteter i styret ser fremtiden for NT lys ut!

Mønstring av årets avl 2019 i ØRF.

Av Bjørn Carlo Andersen

Det var et godt fremmøte i Rikter Svendsen Kantine når vi møttes kl. 17 mandag 21-10 for å rigge det hele til, noe som gikk meget raskt da det var hele 16 personer tilstede, deriblant noen nye ansikter som vi håper å få se også senere.

I burene var det 45 duer fordelt på 7 raser som ble gått gjennom av Sigbjørn for Norsk Petent og Bjørn Carlo for de øvrige rasene, og rase for rase ble gått nøye gjennom slik at alle forstod hva som ble sagt og ment.

Og det var tydelige at det gikk mange lovende ungdyr i burene, ikke minst i Norsk Petent i flere farger, men også i Norsk Tomler, Dansk Tomler, Modeneser, Kobbergimpel og ikke minst Kinesere av meget god kvalitet fra Andrè Lea for å nevne noe av det som var å se.

Stemningen var god hele tiden, ikke minst under den vanlige kaffepausen hvor boller smakte godt, og selvsagt under trekningen av en sekk fòr som Willy Hansen vant.

Ryddingen bort igjen gikk også meget raskt, slik at alle fikk sine bestilte varer på lagret etter at ringer også for neste sesong var bestilt, og den hyggelige praten avsluttet på lageret fra kl. 21 og utover.

Foreningsaktivitet SJRF.

Av Lars Erik Bentzen

5. oktober var det høstmarken på torvet i Egersund.

Dette er det femte året SJRF er tilstede denne dagen, her var flere besøkende og god stemning.

Jan helge rigget til, mens Arvid, Ole kjell og sturle var der ut over dagen, snakket med besøkende og viste frem duene, samt forklarte store og små om de forskjellige rasene.

Gjengen var virkelig heldige med været også denne dagen, og Jan helge avsluttet det hele med brevdue-slipp. Brevdue slippet har blitt en årlig greie, og er spennende for veldig mange.

En har også merket framgang i interesse ved og være til stede og vise oss frem på ting som dette.

Lørdag 25 mai, var SJRF tilstede ved Årstadaldagene i Egersund.

Det er første året vi er med på dette, og her hadde vi med oss et lite dueslag på en tilhenger. Tilstede var Lars Erik, Ole Kjell, Veronika, Arvid, Nina og Jan Helge. Dagen startet med sol og godvær, men brått kom regnet, og alle forsvant.

Flere nysgjerrige var innom, blant de besøkende var Edvard fra Romania, som var veldig interessert i farger og genetikk.

Han var med Lars Erik hjem etter vi var ferdige, og fikk se på alle duene. Selv har han over 500 brevduer hjemme i Romania, og ønsker seg veldig duer her i Egersund når han får plass.

SJRF var så heldige og få ha Edvard med på medlemsmøtet i Oktober for og fortelle om farger.

Lars Erik hadde med seg flere Norwich Puster som ble nøye forklart for medlemmene, og det ble godt tatt imot.

En legende innen dueoppdrett fyller 85 år.

Av Jan Heldal

9. desember fyller vår venn, Per Alfred Nilsson i Trelleborg 85 år.

Han er en av i alle fall Europas dyktigste oppdrettere og dessuten en generøs, vennlig og beskjeden person.

Han har hatt duer siden guttedagene og har satt spor etter seg i flere raser, men det er Kinesere som har vært hovedinteressen i mange år nå. Han ønsket å avle frem en kortere due med bredt bryst og fin struktur. Dette har han klart på en overbevisende måte

og ved å stille ut på spesialutstillingen i Aschersleben i Tyskland fikk han overbevist de kontinentale oppdretterne om at dette var en mer rasepreget og attraktiv type. Sammen med i første rekke reisekameraten Lars

Olof Välemark har han stilt ut i Tyskland med strålende resultater. Vanligvis lot han duene sine bli igjen i Tyskland og de ble fordelt blandt oppdretterne der. Da det nylig ble klart at de utstilte duene skulle tilbake til Sverige ble det en skuffende nyhet på kontinentet. Det virket nesten som om duene allerede var fordelt.

Per Alfred bor nå i et rekkehus i Trelleborg og datteren har overtatt driften av "Båthsgården" i Vellinge der han fortsatt har dueslagene. Hans venner i Norge gratulerer med dagen og ønsker jubilanten fortsatt mange gode avls-sesonger.

Til salgs:
Min stamme hvite Bergenstomlere (3 par) selges samlet. Mobil: 93662867. Mail: magne.setersdal@nibio.no

Dommerkritikker etter Høstutstillingen i Haugesund.

Av Svein Harald Vikse

SVABERE:
Blåsvaberen skal være dueblå i grunnfargen.Ingen av de utstilte viste riktig farge, de var alle for mørke.

Dette går også ut over sølvfargen, som dermed blir uren.(brunlig).

Svabertegningen var stort sett på plass. Duene var ikke i utstillingsform.

Her en virkelig god blåsvaber-man ser tydelig at duen er blå i grunnfargen,og legg merke til det mørke halebåndet – tydelig mørkt mot den blå halen. Oppdretter Alfred Kirk

SYDTYSKE SKJOLDDUER.
2 stk gule – gode representanter for rasen som nok ikke har blitt sett på norske utstillinger i denne fargen tidligere.

Gode i type, størrelse og farge.Den ene med for få hvite slagfjær – de skal ha 8-10 hvite i hver side.

Hannen kunne hatt noe bedre kappe og rosetter.

NURNBERG SVALER.
Kun 3 stk blå, med og uten bånd.

Gode duer hvor jeg belønnet den ene hunnen med 96p.Hun hadde riktig type, farge, tegning og god kappe med tydelige rosetter.Litt lys på overnebbet og jeg kunne ønsket noe mer kraft – Nurnberg Svalen skal jo være blandt de største innen Fargeduene.

Det var påmeldt noen Isduer uten at disse noen gang møtte opp.

Av Ole Gunnar Torp

En stor takk til H.R.F for en fin helg og vellykket utstilling.

2 Franske Kroppert

Hannen har den mest typiske framvisingen i forhold til standaren, men den stod med veldig skrevende benstilling og manglet god halvmånetegning. Krysser vingene bra og riktige lår. Hunnen mangler lengere ben og kropp. Flere enkelte små hvite fjær på vingebuen (epaletter), større og mer kulerund pust. Enda mer tydelig innsnøring ved bryst.

12 Norwich: hvor det er flere gode dyr med god pust og kropp. Ønskene er lengere og rettere benstilling spesielt en hadde veldig markante lår (froskelår) som er feil. Enkelte kan vise større pust, mere epaletter, brutt øye og bedre tegning. En brun med band: for kort hals så når den puster er ikke hode oppå ballongen så den står og støtter seg på halen.

En sort nr 225 meget god han som jeg ikke fant noen feil på så 97 poeng og den beste.

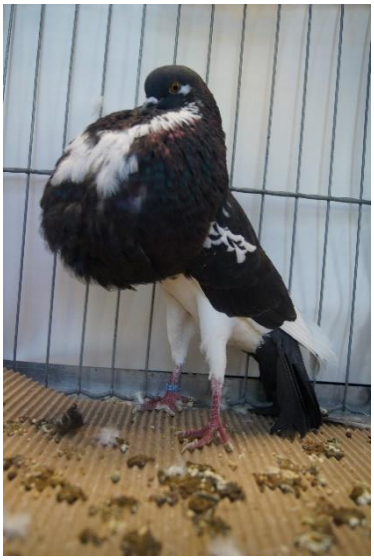

16 Amsterdamer: Var en gruppe med mange veldig gode dyr som viser godt helhetsinntrykk, som viser seg veldig godt fram i burene som tilsier mye burtrening. Feil jeg tok flere på er bedre halvsirkel i underlinje, høyt båret bryst, rettere benstilling, høyere båret hale, kortere og bredere kropp. De beste fikk

96 p. Etter en hyggelig samtale med eier av noen av duene er jeg med på at sånn som nr 250 viste seg i buret da kunne den ha fått 97 p

10 Indisk Høystjert: hvor de beste fikk 96 p. Det som gikk igjen av ønsker er mer kraft i figur og bryst, bedre halefåring, noe kortere rygg, skjev hale og trakthale. Hode og hale når sammen og bedre fotbefjering på flere.

Av Hans Petter Nernes

Jeg bedømte Brunnerne og her er det litt blandet kvalitet. Beste due var en hvit fra William Midteide, hadde den hatt inne den livligheten vi kjenner brunnerne har, så hadde den fått toppoeng. De blå er generelt litt store og hadde en del mangler i bein og tær, de gulskimlete var av god kvalitet.

Limerick tomler; Opprinnelse, utvikling og vurdering på Høstutstillingen.

Av Jan Heldal

Rasen oppstod for rundt 50 år siden og "oppfinneren" var en irlender ved navn Michael McDonnel. Målsettingen hans var å skape en kvikk, liten, kortnebbet tomler med gode sokker. Den skulle ta sine egne unger og være egnet til å holdes frittflygende.

Fra England ble det hentet Short Faced tomlere som ble krysset med lokale flygeduer og sikkert også Long Faced Tomlere. Etter hvert ble det klart at kombinasjonen "kortnebbet" og det å ta sine egne unger var optimistisk og rasen ble halvlangnebbet.

I 1983 hadde McDonnel innbrudd i slaget og bare 2 par unngikk å bli stjålet. Det skadet og forsinket selvsagt prosjektet, men i dag stammer alle Limericks etter disse to parene.

Rasen ble anerkjent i 2002 og på Europautstillingen i 2006 i Leipzig var

det utstilt hele 46 duer og så godt som alle kom fra Irland. På Europautstillingen i Leipzig (2012) var det utstilt 58, og nå var de fleste fra kontinentet og franskmannen Jean-Louise Frindel var en av utstillerne. I Herning 2018 var det utstilt 15 duer av 1 irlender og 3 danske utstillere.

Sammen med Rick Barker bodde jeg på samme hotel som medlemmene av den irske Limerick-klubben i 2012. Denne gjengen var ledet av en noe ubeskjeden og fargerik kar som het Richard og som visstnok hadde god kjennskap til fengselsvesenet på den grønne øyen. Rick Barkers døpenavn er også Richard, og min påstand om at de to var usedvanlig like ble ikke veldig godt mottatt – i alle fall ikke av min venn Barker. Våre nye venner var ivrige etter å lære oss om Limerick Tomleren og dette sammentreffet ble inspirasjonen til å følge rasen.

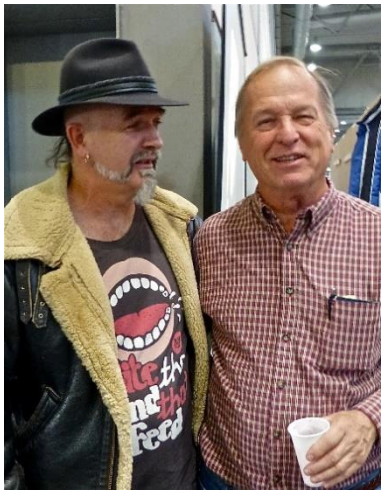

De to Rickardene med Barker til høyre.

På Høstutstillingen var det av Torbjørn Jektnes utstilt 5 Limerick Tomlere. Dessverre ingen i den viktigste fargen some er almond/brunstenket/magnani. Denne fargen er opplagt en arv etter almond Short Face der den også er den mest ettertraktete varianten.

En blå ung hunn hadde fin størrelse, flott holdning og et rundt hode uten tendens til å være flat på issen. Dessverre stod en ung hann i naboburet med bedre perleøye. Dersom denne hunnens øyne blir bedre og sokkene får bedre kondisjon bør høyere poeng være innen rekkevidde på LU? Pussing av nebbet ville heller ikke gjøre store skade tror jeg.

De 4 andre viste forskjellige svakheter som anelse flat på issen, litt uelegant figur, uferdige sokker og de var alle i største laget for å kunne passere som en liten (I beste fall mellomstor) tomler.

Blå, ung hunn, 95 poeng. Utstiller Torbjørn Jektnes, HRF

Av Ronald Drotningsvik

Først vil jeg takke HRF for en vellykket utstilling. Flott utstillingslokale og en hyggelig festkveld på Lørdagen med god mat og gode venner. Som alltid er det kjekt å treffe gode duevenner.

Jeg startet med 30 petenter. Dette var min første dømming av Norsk Petent, så det var med skrekkblandet fryd jeg startet dømmingen. Der var 30 Petenter, så det var overkommelig.

Jevnt over begynner typene å komme seg veldig. Mange med god stilling og med bra krone og rosetter. Slagfjær og riktig mengde fingerfjær var det på de fleste. Viser at det jobbes godt i rasen.

Startet med 2 sorte. Har vært mange flere i denne fargen før. Gode i farge, men eller litt i manko på begge. Beste en ung han på 94p. Begge de sorte var fra Chris A. Midbrød.

Den største gruppen var igjen røde. Her var mange gode duer. Den beste en ung han på 96p fra Kurt Johan Dalen. En nydelig due som kanskje hadde fortjent 97p., men litt lavt ansatte rosetter fratok den 1p. Den ble beste Petent på utstillingen. Ellers var det 2 yngre hunner på 95p. Begge disse tilhørte også Kurt, så en meget god start på oppdrettet Kurt.

1 gul ung han falt jeg veldig for. Flott stilling og en fantastisk farge. Den var litt lang og kunne nok hatt litt mer kraft, men den fikk 96p. Denne kom også fra Chris og ble 3 vinner i gruppen.

5 blå – korte fine typer der 3 av dem endte på 95. Den ene hadde fortjent 96p., men med hull i fjærene endte den på 95 dessverre.

1 blå ternet. Ikke ofte vi ser blåternet, men dette var et flott eksemplar. Meget god tegning. Stod godt, men var litt lang og hadde for lavt ansatte rosetter. 95p. til Steinar Hermansen. Synd du nå gir deg med duer, for du hadde noe på gang her.

2 Rødbåndete fra Hans Petter Nernes. 1 nydelig ung hann. Kort og kraftig med flott stilling, men for små og utydelige rosetter fikk den 96p. og 2 vinner i gruppen.

3 Perleblå fra Ole Gunnar Torp. Flott farge og fine typer, men dessverre en del mangler. Den beste ble en ung hun på 93p. Stå på Ole Gunnar, for fargen trengs. Manglende slagfjær (ikke felling) gjorde at 2 gikk under 93 p.

Håper at det ikke blir siste gang jeg får dømme Petenter og at jeg ikke dømte meg helt bort.

Av Odd Helge Vågen

Dommerrapport Tysk Modeneser. Imponerende 67 stk TM på årets Høstutstilling. Nok en gang den største gruppen. Jeg hadde gleden av å dømme 44 stk. Kvaliteten på de utstilte duene var imponerende, kun små detaljer skiller toppdyrene. Startet med en enslig blå sch. fra Rolf Helgesen.Flott type med fin strekk,men dessverre med hvite fjær i buk.

7 stk blåternete som vanlig i høy kvalitet.En elegant ung 0.1(fra Trond får fortjent97p. Trond fikk også 96p på en eldre 1.0

En enslig hvit fra Rolf.Flott strekk og fin fjærdrakt men dessverre uten både brystdybde og bredde 93p.

19stk Rødfahl, en meget sterk gruppe som nok hadde fortjent en 97 p due. En liten feil her og en liten feil der gjør at de beste ender på 96p. To unge hanner fra Johny og Ronald samt en eldrehann og hunn fra Ronald får alle 96p. Fargen er en utfordring i denne varietet hvor skjoldet skal være helt rent noe som igjen ofte fører til en "gassi" lys hoderegning som ikke er ønskelig.

9 stk Rødfahlternet også en meget sterk gruppe. En høyreist 0.1 fra Roald fikk 96 p. Ferdig felt hale kunne ført den helt til topps.

Avsluttet med 7 stk rødskimlet hvor også den beste TM befant seg .En ung 0.1 fra Johny fikk 97 og ble senere kåret til beste TM. Johny hadde også en eldre

0.1 på 96 p i denne flotte varietet. For en TM mann er det gøy å se hvor bra det jobbes i rasen både med antall utstilte duer og ikke minst kvaliteten som blir bedre år for år.

Av Ronald Drotningsvik

24 Tyske Modenesere.

7 Sorte Gazzi. Som vanlig var det en flott samling fra Odd Helge Vågen. Gode dyr med god farge og tegning. Den beste en eldre han på 96p. Litt slankere hals og den hadde gått helt til topps. Ellers 3 yngre hanner på 95p. Vingeføring på en del av duene må vi være obs på, men dette vet oppdretterne.

17 Sorte. Gledelig å se så mange sorte igjen. Er en stund siden sist. En fin samling der vingeføring på omtrent samtlige var god. Var kanskje litt snill med litt løs fjærdrakt i hals, men siden dette var en høstutstilling og duene ikke er helt ferdig med felling, så jeg litt mellom fingrene med det. Dette blir imidlertid ikke godtatt på Nasjonalutstillingen i Januar. Beste en ung han fra Kurt Johan Dalen på 97p. og nest beste modeneser. Den stod flott under hele bedømmelsen. 3 andre sorte fikk 96p. og nærmest toppen var en ung hun, fra Odd Helge. Denne stod også flott under bedømmelsen , men litt mer dybde i bryst var ønskelig.

Av Torbjørn Jektnes

Min oppgave på høstutstillingen ble å dømme Bergens tumler fordelt på 8 røde, 3 gule, 9 svarte og 20 hvite. Det er kjekt å se at denne rasen blir tatt hånd om av dyktige oppdrettere og at det er fin fremgang fra år til år. Spesielt tydelig er det i de fargede variantene, som henger litt etter de hvite, der årets håpefulle står ved siden av de eldre generasjonene med tydelige forbedringer. Men de hvite er også blitt en jevn og sterk gruppe.

Jeg startet med de hvite. Her var det mange typiske Bergens tumlere. Ønsker som gikk igjen var renere iris, mer lavstillet due, og slankere halser. Vinneren i de hvite og i rasen ble en ung hun som under hele bedømmelsen stod med den rette lave vannrette stillingen som Bergens tumleren skal ha, en meget tiltalende due som jeg kronet med 97 poeng. Gratulerer til oppdretter.

De 9 svarte Bergens tumlerne er en variant som henger etter de andre fargede i typer. Gledelig var det å se at et par av ungduene har den ønskede vannrette stillingen. Alle de utstilte duene har en for høy stilling. Ønsker som gikk igjen var mer vannrett stilling, renere nebb, renere iris, slankere halser.

Det var 3 gule Bergens tumlere. 2 av duene hadde en fin vannrett stilling og slanke halser. Ønsker er lavere stilling, kortere figur.

De 8 røde var den gruppen som av de fargede samlet sett er mest typisk. Ønskene som gikk igjen her var lavere stilling, slankere halser og renere iris.

I etterkant av bedømmingen spør jeg meg alltid om man har gjort en ok jobb, har man lagt seg på "riktig" linje vedrørende poengsummer osv. Fokuset under min bedømmelse var på lav, vannrett stilling, slanke halser og ren iris.

Jeg setter alltid pris på å få tilbakemelding fra oppdrettere og dommere i rasen for hvordan dere mener bedømmelsen gikk.

Av Jan Oksnes

Jeg startet på fredagen med Gammel Orientalsk Mefikk. Jeg traff formannen for spesialklubben i Tyskland, Martin Linde i Ungarn da jeg dømte Mefikker der og vi snakket en god del om at de må klare ungene selv. Det var prioritet nr en i Tyskland!! Han avlet ikke på duer som hadde for kort nebb eller ikke greide ungene sine selv. Dette er noe også oppdretterne i Norge må ta inn over seg. Det var bare Satinetter utstilt. Det som mest gikk igjen var manglende oppreist holdning. For lange i halepartiet, og for lave og brede spisskapper. Best av de blå m/hvite bånd var en ung hann fra Hans Petter med 97 p. Den ble også best i rasen.

Brun m/hvite bånd, ung hun fra Roger Birkeland med 95p. To sort laserte unge hunner fra Hans Petter fikk begge 95p. To pene blå laserte, en ung han på 96 og en ung hun på 95 fra Roger Birkeland. Litt tydeligere søm var ønske. Det hele avsluttet med en gul lasert ung hun og en brun lasert ung han, begge med 95p.

Kun en Gl.Tysk Mefikk, utstiller Torbjørn Jektnes. 95 p. Ønsker var litt mer fjær i krona.

Italiensk Mefikk. En utstiller, Kjell Ove Bognøy. Mange gode typer, men for dårlig isfarge ga en del lave poeng. Noen var veldig unge og de vil få bedre farge seinere. En eldre han med fantastisk farge ble best i rasen med 97p. En god due var også bur nr 299 med meget god type, men en mørk flekk på kinnet ødela litt.

Afrikansk Mefikk, også bare en utstiller. Arvid Bentzen stilte en meget god han, men dessverre, dårlig/ingen nebbpleie gjorde at det kun ble 95p. Ønsker på resten var mer oppreist holdning, kortere figur, bedre nebbinnbygging, mer masse i hode.

Carrier. 2 stykker fra Rolf Helgesen. Best, blå m/bånd ung hun med 95 p. Gi henne et par år så blir hun topp. Den eldre svarte hunnen hadde litt skjeve vorter og manglet litt strekk i bein.

Norsk Tomler, her måtte jeg sitte på en krakk for å få rette høyden i forhold til duene. Hvite. Best ung han og ung hun fra Svein Harald, begge med 96p. Den unge hunnen manglet bare litt kraftigere/bredere bryst for å få det siste poenget. Som gruppe var de hvite gode med god rygglukking og velstelte duer. Ønsker her var strammere nakke, kortere figur, noen hadde dårlig iris, farget fjær i det hvite, bedre vingeføring. Pass på gribbfjørene, de må ikke bli kortere.

Kun tre sorte. Best var Torbjørn Jektnes med en ung hun på 94p. Alle hadde for mye farge på nebbet. Utstillingen`s beste Tomler fant jeg blant de røde med en ung hun fra Gunnar Brandal. Helt fortjent 97p.

Ole Gunnar stilte to perleblå m/bånd, best en ung hun med 95p. God farge/tegning men litt lange i figuren.

Jan Helge Havsø stilte to sort tigret hunner med 94p som trenger litt mer tid før de er klar.

Gratulerer Gunnar. Beste gule var en ung han, også fra Gunnar med 95p. Ønsker i begge farger var bedre rygglukking, strammere nakke, bedre vingeføring og litt urein iris, som jeg tror blir bedre når duene blir eldre.

Til salgs:

2 par røde, 2 par sorte og 2 par gule gammel tysk mefikk til salgs. Henv. Gunnar Brandal

mob 97177204

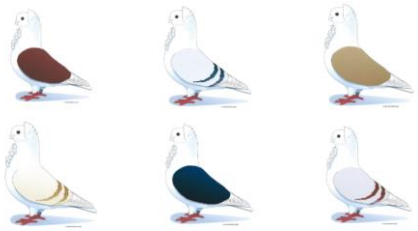

Tysk Modeneser og Engelsk Modena hos Jan Oksnes

Av Trond Børseth

Treffet fant sted 25.10.19

Tysk Modeneser: 50 duer.

Engelsk Modena 10 duer.

Det var en kjekk utstilling hos Jan i Haugesund. Fredag ble alt gjort klar til utstillingen. På lørdagen var Odd Helge Vågen, Johny Larsen og Ronald Drotningsvik dommere.

Utstillerne hadde med seg 10 duer hver. Vi valgte ut noen duer som vi diskuterte. Det var lærerikt og interessant.

På lørdagskvelden var det fest hos Jan. Vi hadde god mat og trivelig fest.

Jan fikk en gave

Vinnere 97 poeng:

Engelsk Modena 1.0, svart. Bjørn Olsen

Tysk Modeneser 0.1, Blåternet. Trond Børseth.

Bjørn Olsen

Odd Helge Vågen

Ronald Drotningsvik

Johny Larsen

Norsk Mefikk

Petenten - er nå godkjent som en norsk mefikkrase av den europeiske standardkommisjonen i Entente Européenne d'Aviculture et de Cuniculture

Duerasen er godkjent som Norsk Mefikk - Norwegian Frill på engelsk.

Både standardbilde og standardtekst er godkjent og blir innlemmet i den europeiske standard og raseliste.

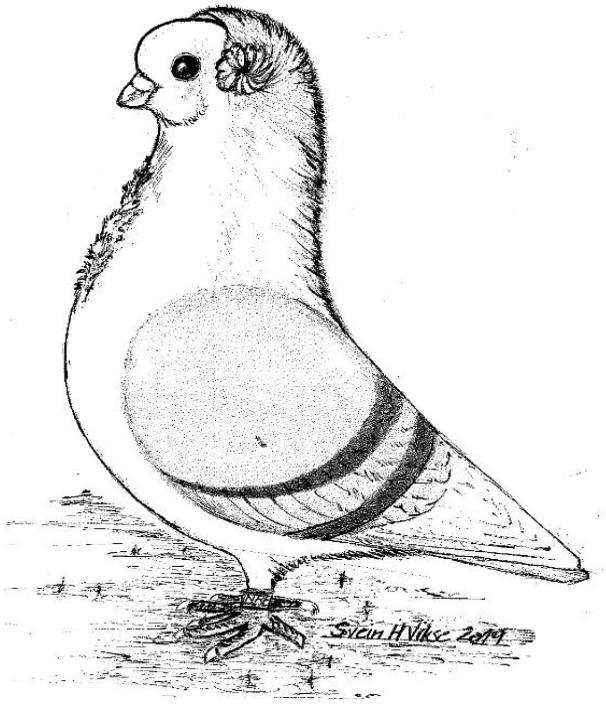

Hovedtrekk for Norsk Mefikk:
Middels stor due med utpreget mefikk karakter.

Kompakt og velproporsjonert med skrånende oppreist holdning.

Brystet bæres høyt og med velutviklet kryss.

Kronen ligger tett til bakhodet og avsluttes med en rosett på begge sider.

Kraftig befjæret «hingstenakke».

Rasen er noen ganger blitt sammenlignet med Gammel Tysk Mefikk. Den nylig oppdaterte og godkjente standardbeskrivning og standardtegning viser helt klare trekk som skiller duerasene fra hverandre.

Under er det en liten studie av hovedforskjeller mellom Norsk Mefikk og Gammel Tysk Mefikk

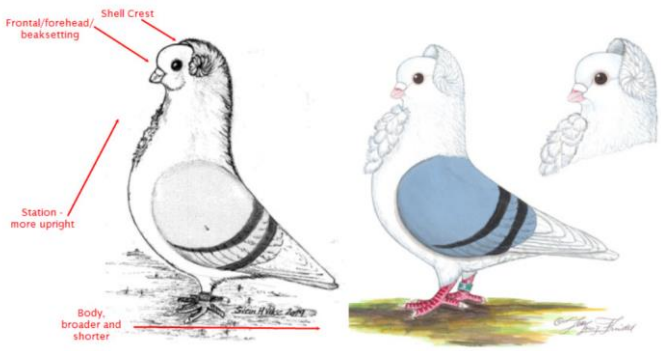

Vi er samlet landets største forhandler av alt du trenger til duer, kaniner, hobbyfjærfé, tropefugler, forskjellige kjæledyr og akvariefisk...

Som medlem av lokal forening for praktduer eller fjærfe, kan du benytte deg av rabattavtale.
Vi tar også vare på alle mindre kjæledyr (burdyr), ikke hund og katt, når du er bortreist/på ferie...

MIDTUN
ZOOSENTER A/S

Totalt 4000 m² med zooprodukter

Midtun Zoo Åsane AS
55 19 33 78 - Litleåsvegen 49 - 5132 Nyborg

Midtun Zoo Senter AS
55 91 30 70 - Midtunheia 20 - 5224 Nesttun

www.midtunzoo.no